

VET_{MH}

TUT+3

Peer Support

PAT - PEER AND TEAM SUPPORT

Co-funded by
the European Union

— Intro

Tuto3-prosjektet - PAT: PARTNER- og TEAMSTØTTE i psykisk helsefeltet

Dette prosjektet er samfinansiert med støtte fra Europakommisjonen - Erasmus+-programmet (EC). Denne publikasjonen gjenspeiler kun forfatterens egne synspunkter. EU-kommisjonen kan derfor ikke holdes ansvarlig for eventuell bruk av informasjonen i publikasjonen.

Kollegastøtte eller likepersonsarbeid er en nyskapende praksis som er tatt i bruk internasjonalt. Likepersonsarbeid innebærer gjensidig støtte mellom personer med erfaring fra rus- og psykiske helseutfordringer. Det baserer seg på erfarings- og kunnskapsdeling tilegnet gjennom erfaringer fra å støtte recovery og empowerment. Verdens helseorganisasjon (WHO) anser likepersonsarbeid som en komplementær tilnærming til tradisjonell helsetjeneste, og som kan bidra til økt livskvalitet og recovery.

ERASMUS Tuto3-prosjektet, som fokuserer på PAT (Peer and Team Support) innen psykisk helse, representerer en banebrytende tilnærming til å forbedre støttesystemer for psykisk helse. Dette initiativet fremstår som et fyrtårn av håp og innovasjon innen psykisk helse, og har som mål å utnytte kraften i fellesskap, empati og delte erfaringer for å skape et mer støttende miljø for personer som står overfor psykiske helseutfordringer. Ved å legge vekt på støtte fra erfaringskonsulenter og team anerkjenner Tuto3-prosjektet den dyptgripende effekten som kontakt og forståelse kan ha for den enkeltes psykiske helse.

TUTO3 PROSJEKTET

er et omfattende støttesystem som tar for seg både de emosjonelle og kliniske aspektene ved psykisk helse. Tuto3-prosjektet er nyskapende fordi det tar utgangspunkt i at bedring og støtte innen psykisk helse er flerdimensjonalt og dypt personlig. Prosjektet har som mål å skape en mer inkluderende og effektiv psykisk helsetjeneste ved å bygge opp miljøer der den enkelte føler seg sett, hørt og støttet av både erfaringskonsulenter og fagpersoner. Etter hvert som Tuto3-prosjektet fortsetter å utvikle seg, vil fokuset på PAT (støtte fra erfaringskonsulenter og team) bidra til å endre samfunnets tilnærming til psykisk helse, slik at den blir mer tilgjengelig, medfølende og skreddersydd til behovene til dem det er ment å hjelpe.

Likepersonsarbeid, som er en hjørnestein i Tuto3-prosjektet, bygger på prinsippet om at personer som selv har hatt psykiske helseutfordringer, kan tilby unik innsikt, empati og praktiske råd til andre som står overfor lignende utfordringer. Denne tilnærmingen bidrar ikke bare til å avstigmatisere psykiske helseproblemer, men styrker også enkeltpersoner ved å validere erfaringene deres og fremme en følelse av tilhørighet. På samme måte forsterker teamstøtten i Tuto3-rammeverket denne effekten ved å skape strukturerte støttenettverk som kombinerer profesjonell veiledning med den umiddelbare støtten fra en erfaringskonsulent. Denne tosidige tilnærmingen sikrer et omfattende støttesystem som tar for seg både de emosjonelle og kliniske aspektene ved psykisk helse.

— HVORDAN

Erfaringskonsulenter støtter og hjelper de som har behov for tjenester: personer som har lignende erfaringer som dem selv. De er å finne på mange områder hvor livet har satt sine spor, noen uopprettelige som det er vanskelig å oppnå bedring fra. De deler kunnskap, strategier og verktøy de har utviklet gjennom sin bedringshistorie.

De er bærere av håpet om at det er mulig å oppnå bedring, og kunne ta kontroll over eget liv. Prosjektet har til hensikt å legge til rette for utvikling av erfaringskonsulenter gjennom å styrke profesjonalisering av undervisningspersonell, institusjoner, behandlingsteam og organisasjoner for erfaringskonsulenter innen psykisk helsefeltet i Europa og ellers i verden.

— STØTTE OG VARIGHET AV PROSJEKTET

PAT-prosjektet var et Erasmus+ ka220-prosjekt som ble delfinansiert av EU. Varigheten av prosjektet var 36 måneder og ble ferdigstilt i januar 2025.

PARTNERSKAP

Prosjektet støttes av organisasjoner i seks land, foreninger for likepersoner og universiteter, og koordineres av sykehuset Centre Neuro-Psychiatrique Saint-Martin. De frivillige organisasjonene bidrar til å fremskaffe kunnskap og innovative verktøy, og validerer dem basert på erfaringene til likepersonene.

Centre Neuro Psychiatrique St-Martin, Namur

Établissement Public de Santé Mentale Lille-Métropole

Universitatea Aurel Vlaicu Din Arad

Peer and Team Support, ASBL, Namur

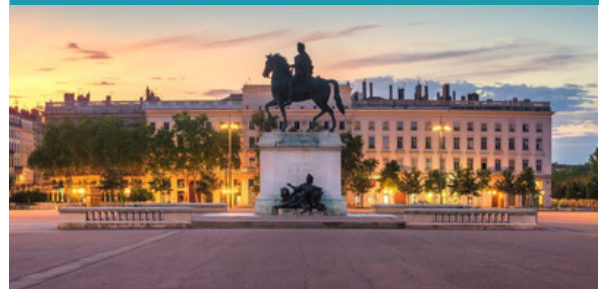

→ PARTNERSKAP

Haute Ecole de la Province de Namur

Espairs Pair Aidance Santé Mentale Rhône ,
Lyon

Grupo de Investigación en Salud Mental en
Primera Persona, Barcelona

Centre intégré universitaire de santé et de
services sociaux de l'Est-de-l'Île-de-Montréal

Inland Norway University of Applied Sciences

Universität ULM

ØOppmuntre til innovasjon og utveksling av praksis om ovennevnte temaer.

Forberede fagteamene bedre på å ta imot og integrere erfaringskonsulenter i sin praksis: følge teamet gjennom hele integreringsprosessen.

BStyrke ansettelsen av erfaringskonsulenter ved å styrke deres faglige profil og gi dem tilstrekkelig opplæring.

Integrere erfaringskonsulenter på en mer strukturell måte i behandlingsforløpet.

— MÅLSETTING FOR PROSJEKTET

PROSJEKTRESULTATER

Øke kompetansenivået hos de ulike samarbeidspartnerne, fagpersoner innen psykisk helse og andre interessenter som drar nytte av produksjonen, når det gjelder merverdien av erfaringskonsulenter som personer med kompetanse til å støtte brukere i deres bedringsprosess.

IOpprette og konsolidere et europeisk nettverk av ulike og komplementære organisasjoner rundt innovative resultater innen psykisk helsefeltet, og knytte kontakter med verdensledende organisasjoner innen recovery og opplæring av erfaringskonsulenter. Øke kompetansenivået til erfaringskonsulenter.

Støtte integreringen av erfaringskonsulenter i arbeidslivet ved å støtte opprettelsen av arbeidsplasser med fokus på kvalitet i tjenestene

Utarbeidelse av verktøy som skal være tilgjengelige på europeisk nivå for alle aktører innen psykisk helse.

Bidra til å avstigmatisere psykisk helsesektor generelt og brukere spesielt ved å skape bånd mellom institusjoner, utdanningssektoren og brukerorganisasjoner.

TUTO3 PAT

RESULTS

RESULTAT NR 1

Utvikle et kompetanserammeverk for erfaringskonsulenter (se tekst nedenfor).

RESULTAT NR 2

Utvikle en standardisert opplæringsprofil for erfaringskonsulenter.

RESULTAT NR 3

Validere en standardisert opplæringsprofil for erfaringskonsulenter.

RESULTAT NR 4

Utvikle et metodisk rammeverk for å støtte integreringen av erfaringskonsulenter i psykisk helseteam.

RESULTAT NR 5

Utvikle en MOOC (Massive Open Online Course).

Prosjektet er medfinansiert med støtte fra Europakommisjonen – Erasmus+ Program (EC).

Denne publikasjonen reflekterer kun forfatterens syn. Derfor kan ikke Europakommisjonen bli holdt ansvarlig for noen anvendelse av den informasjonen prosjektet inneholder.

Co-funded by
the European Union

PEER AND TEAM SUPPORT: PROSJEKTRESULTATER

Utviklingen av et rammeverk for erfaringskonsulenters ferdigheter er et viktig skritt i retning av å anerkjenne og fremme erfaringskonsulenters viktige rolle i psykiske helsetjenester. Dette rammeverket må identifisere de grunnleggende ferdighetene, kunnskapene og holdningene som kreves for å kunne støtte mennesker som søker psykisk velvære på en effektiv måte. Dette omfatter evnen til å bygge tillit, en empatisk forståelse av andres erfaringer og en solid forståelse av profesjonelle grenser og rolleetik.

Samtidig vil en standardisert opplæringsprofil for erfaringskonsulenter sikre kvalitet og ensartethet i forberedelsene. Denne profilen kan inneholde viktige opplæringsmoduler, for eksempel teknikker for aktiv lytting, krisehåndtering, taushetsplikt og navigering i psykisk helsetjeneste. Opplæringsmateriellet bør utformes slik at det er tilgjengelig og engasjerende, og det bør læringen

brukes ulike formater som videoer, casestudier og simuleringer for å lette

For å støtte integreringen av erfaringskonsulenter i psykiske helseteam må det etableres et metodisk rammeverk. Dette rammeverket bør inneholde retningslinjer for veiledning, løpende støtte og evaluering av erfaringskonsulenters bidrag, samtidig som man anerkjenner den unike verdien av deres levde erfaring. Til slutt vil utviklingen av et MOOC-kurs (Massive Open Online Course) som er spesielt rettet mot opplæring av både erfaringskonsulenter og fagpersoner innen psykisk helse, kunne bidra sterkt til å spre beste praksis og øke bevisstheten om betydningen av likemannsarbeid. Dette MOOC-kurset kan fungere som en ressurs som er tilgjengelig for alle, og dermed bidra til bedre forståelse og integrering av erfaringskonsulenter i psykiske helsetjenester internasjonalt.

RESULTAT NUMMER IV

INNLEDNING

Utviklingen av likepersonsarbeid vil ikke fungere uten profesjonelle foreninger for erfaringskonsulenter. De må være tilstrekkelig strukturert og ha en styringsmodell som gjør dem i stand til å gå i dialog med offentlige myndigheter, organisasjoner innen psykisk helse og arbeidsgivere og muliggjøre innføring av likepersonsarbeid. Det er fortsatt mye stigmatisering rundt brukerne og deres evne til å drive foreninger for erfaringskonsulenter. Nøkkelen er å fremvise profesjonelle måter å jobbe på i samsvar med høye forventninger fra de andre interessentene.

Produksjonen er strukturert langs 2 arbeidslinjer.

UTVIKLING AV PROFESJONELLE FORENINGER FOR ERFARINGSKONSULENTER

Foreninger for erfaringskonsulenter har vokst frem fra grasrotnivå. Det betyr at utviklingen av dem har blitt påvirket av tilgjengelige ressurser (makt og finansiering), juridiske rammeverk, politikk på området psykisk helse og støtte fra offentlige myndigheter. Hver og en har fulgt sin egen vei, noe som har ført til et mangfold av konfigurasjoner blant de forskjellige landene, og noen ganger også innenfor hvert land.

Likevel har de foreningene for erfaringskonsulenter som er involvert i prosjektet, flere fellestrekk. Målet med produksjonen er å utnytte kompetansen til disse organisasjonene og den tilgjengelige litteraturen for å foreslå et rammeverk for utvikling av profesjonelle foreninger for erfaringskonsulenter som er i stand til å påvirke utviklingen av likepersonsarbeidet i sine land.

Organisasjonene for erfaringskonsulenter har aldri utført slikt arbeid selv, så dette er nybrottsarbeid. Den tilgjengelige kompetansen vil gjøre det mulig for oss å bruke historien og aktuelle situasjoner til å kunne foreslå et fleksibelt rammeverk med overordnet arkitektur og tilpasningsmuligheter som skal ta høyde for lokale situasjoner. Arbeidet vil ha stor innflytelse, ettersom det vil gjøre det mulig for erfaringskonsulenter å dra nytte av mønsterpraksis for profesjonalisering og fremme vekstbanen deres.

Arbeidet vil også ha innvirkning utenfor konsortiet, da vi vil tilby andre erfaringskonsulenter måter å bidra til rammeverket på og dra nytte av det. Dette kan bane vei for en fremtidig sammenslutning av foreninger for erfaringskonsulenter.

Å GI TILSTREKkelig STØTTE TIL ERFARINGSKONSULENTENE I DET DAGLIGE ARBEIDET

Erfaringskonsulenter som er aktive i profesjonelle kliniske team innen psykiatrien, har en tendens til å bli isolert. Det fører til en risiko for at erfaringskonsulenten gradvis glir over i en mer profesjonell rolle innen psykisk helse: de bruker den samme kliniske sjargongen, tar i bruk teamets arbeidsmåter, jobber med en agenda eller et rigid mål, holder større avstand ... Dette undergraver verdien av likepersonsarbeidet og gjør det mindre effektivt.

I land med store avstander er det dessuten lite samspill mellom erfaringskonsulentene og foreningene deres sliter med å gi tilstrekkelig støtte. Det er avgjørende å tilby muligheter til å komme sammen og reflektere over praksis i likepersonsarbeidet. Det bryter isolasjonen og gjør det mulig for nettverket å gi gjensidig støtte, samt gir muligheter til å styrke erfaringskonsulentenes identitet og fremme den faglige utviklingen.

Vi har utviklet en metodeveileder til hvordan man kan etablere og drive intervisjonsgrupper for erfaringskonsulenter. Tanken er å tilby et virtuelt rom der erfaringskonsulenter kan møtes og reflektere over egen praksis basert på analyse av virkelige situasjoner de har blitt stilt overfor. Denne tilnærmingen skiller seg fra tradisjonell veiledning, siden den er rettet mot en gruppe individer fra forskjellige organisasjoner og drives av erfaringskonsulentene selv uten behov for fagpersoner, selv om de kan inviteres til å delta.

Vi mener at dette vil gjøre det mulig for foreninger for erfaringskonsulenter å støtte medlemmene sine bedre og sikre at faglige standarder er på plass. Arbeidsgivere verdsetter denne typen profesjonell tilnærming til jobben. Virkningen ville være bedre service for erfaringskonsulentene, langsiktige fordeler for teamene som benytter dem ved å beskytte essensen av arbeidet deres, samt forbedret nettverksbygging og profesjonelle holdninger og etikk. Dette metodologiske rammeverket vil også bli tilbudt organisasjoner utenfor prosjektet.

OPPGAVE 1: BESKRIVELSE AV FORENINGER FOR ERFARINGSKONSULENTER

Template

Den første oppgaven gikk ut på å beskrive foreningene for erfaringskonsulenter. Det ble sendt ut en mal for datainnhenting til de utpekte partnerne.

<u>Organisasjonens navn</u>	
<u>Startår</u>	
<u>Juridisk status</u>	
<u>Fokusområder</u>	
<u>Medlemskap</u>	
<u>Antall ansatte</u>	
<u>Finansiering</u>	
<u>Styringsmodell</u>	
<u>Aktiviteter</u>	
<u>Utviklingsstrategier og forretningsmodell</u>	
<u>Hindringer i utviklingen, identifiserte og potensielle løsninger</u>	
<u>Nettsted</u>	

Svarene ble innhentet tidlig i prosjektet og oppdatert i 2024.

Andre organisasjoner utenfor prosjektet ble tilbudt å bidra med beskrivelse av den gjeldende situasjonen.

DATA SOM ER INNHENTET

Analyse av dataene

Dataene som er innhentet, er analysert og supplert med en gjennomgang av materiale fra andre land.

- Storbritannia: Mind (<https://www.mind.org.uk/>) og National Survivor User Network (NSUN <https://www.nsun.org.uk/>)
- Australia: National Mental Health Commission (<https://www.mentalhealthcommission.gov.au/>) og Peer Work Hub (<https://peerworkhub.com.au/>)
- New Zealand Te Pou (<https://www.tepou.co.nz/>) Mind and Body Consultants (<https://www.mindandbody.co.nz/>)
- USA: Substance Abuse and Mental Health Services Administration (SAMHSA <https://www.samhsa.gov/>) og National Alliance on Mental Illness (NAMI <https://www.nami.org/>).

OPPGAVE 1: BESKRIVELSE AV FORENINGER FOR ERFARINGSKONSULENTER

Grunnleggende

De fleste organisasjonene i prosjektet vårt var av ganske ny dato. Startdatoene strekker seg fra 2009 til 2022. Den juridiske statusen er ideell organisasjon for alle.

De fleste har ingen eller få lønnede ansatte. Antall ansatte varierte fra 2 til 10. Organisasjonene med flere medarbeidere er faktisk arbeidsgivere for erfaringskonsulenter som jobber i sykehusteam. De fungerer som en plattform for å benytte erfaringskonsulenter. Vi kommer tilbake til denne modellen i delen som er knyttet til oppgave 2.

Fokusområdet deres er hovedsakelig psykisk helse. Noen organisasjoner dekker også andre felt knyttet til psykiske nevroutviklingsforstyrrelser, avhengighet, autisme og hjemløshet.

Aktiviteter

Aktivitene til organisasjonene for erfaringskonsulenter som svarte på spørreskjemaet vårt, er hovedsakelig

- påvirkningsarbeid
- støtte til

o operasjoner som lever med psykiske problemer,

o erfaringskonsulenter

o institusjoner eller team som arbeider med erfaringskonsulenter

o offentlige myndigheter.

Dette er i tråd med det som kommer frem i materialet fra andre land.

OPPGAVE 1: BESKRIVELSE AV FORENINGER FOR ERFARINGSKONSULENTER

Påvirkningsarbeid

Organisasjoner for erfaringskonsulenter innen psykisk helse engasjere seg universelt i påvirkningsaktiviteter rettet mot å forbedre psykiske helsetjenester, redusere stigma og påvirke politikken. For organisasjonene i prosjektet vårt innebærer påvirkningsaktiviteter bekjempelse av stigma, fremming av likepersonsarbeid gjennom formidling, publikasjoner, attester, podkaster, videoer) og (sam)organisering av arrangementer og workshops i ulike miljøer: skoler, helsevesenet, lovhåndhevende personale, beslutningstakere ...

Bidrag til kampanjer rettet mot beslutningstakere på området psykiske helseproblemer er vanlig. Organisasjoner for erfaringskonsulenter søker vanligvis samarbeid med andre organisasjoner innen psykisk helse for å forsterke budskapet, da de fleste av dem er små og ikke har ressurser til å utvikle fullverdige kampanjer på egen hånd.

Fremming av likepersonsarbeid er et vanlig fokus for å fremme anerkjennelse og integrering av erfaringskonsulentenes roller innenfor det formelle helsevesenet. Disse organisasjonene jobber aktivt for å øke bevisstheten om verdien av egenerfaring for recovery innen psykisk helse, og legger vekt på den unike innsikten som erfaringskonsulentene bringer med seg inn i tjenesteytelsen, bygger på likepersonsrelasjonen og utnytter erfaringskunnskapen de har fått langs recovery-reisen.

Mer spesifikt fremmer organisasjonene recoveryorienterte verdier og praksis, som er grunnlaget for likepersonsarbeidet. De tar til orde for retningslinjer som sikrer rettferdig tilgang til tjenester, beskytter rettighetene til tjenestebrukerne og gir bærekraftig finansiering til likepersonsprogrammer.

ULIKE STØTTNIVÅER

Støtte til enkeltpersoner

Noen organisasjoner i pour-prosjektet gir støtte til enkeltpersoner, selv om det ikke er hovedfokuset. Det spenner fra direkte støtte og drift av likepersonsgupper (også for slektninger) til aktiviteter i terapeutiske hager.

Støtte til erfaringskonsulenter

Organisasjoner for erfaringskonsulenter innen psykisk helse legger betydelig vekt på å støtte konsulentene for å sikre at de er effektive, robuste og godt rustet til å hjelpe andre. Støtten varierer i henhold til ressursene som er tilgjengelige i organisasjonene, og forretningsmodellen deres.

En organisasjon for erfaringskonsulenter tilbyr først og fremst mulighet til å være en del av et nettverk. Dette er viktig fordi de fleste erfaringskonsulenter som er ansatt, er alene i organisasjonen.

Noen organisasjoner tilbyr også (yrkes)opplæring og videreutdanning. Det kan dekke viktige ferdigheter som aktiv lytting, kriseintervensjon og etiske hensyn. Disse opplæringsinitiativene inneholder ofte moduler om egenomsorg og grensesetting for å hjelpe erfaringskonsulentene med å ta vare på sitt eget velvære mens de støtter andre. Kompetanserammeverket vårt og MOOC skal bidra til å foredle de tilgjengelige materialene og utforme opplæringen på en bedre måte.

Regelmessig mentorskap er også bredt implementert, og tilbyr erfaringskonsulentene kontinuerlig veiledning, faglig utvikling og mulighet til å reflektere over egne erfaringer. Denne støttestrukturen fremmer et støttende fellesskap blant erfaringskonsulentene, og gjør dem tryggere og mer kompetente i rollen. Metoden for drifting av intervisjonsgrupper er utviklet i prosjektet vårt for å gi organisasjonen et robust verktøy for å støtte erfaringskonsulentene (se delen om oppgave 3 nedenfor).

Som allerede nevnt, fungerer noen organisasjoner som plasseringsorganisasjon som ansetter erfaringskonsulenter som så sendes til sykehus og samfunnsorganisasjoner i henhold til plattformmodellen (se nedenfor).

ULIKE STØTTNIVÅER

Støtte til team og institusjoner

Støtten består hovedsakelig av opplæringsaktiviteter i ulike praksiser innen recovery og hvordan erfaringskonsulentene kan bidra til og utarbeide ansettelsesprosessen for erfaringskonsulenter (resultat 3 inneholder mer om dette).

Støtte til offentlige myndigheter

Til tross for de begrensede ressursene støtter organisasjoner for erfaringskonsulenter også offentlige myndigheter i å utforme politikk som fremmer utviklingen av recoveryorientert praksis og likepersonsarbeid innen psykisk helse. De kan delta i offentlige rådgivende komiteer eller delta i interessentmøter der de kommer med innsikt fra sitt perspektiv med egenerfaring. De bidrar til å legge til rette for dialog og kunnskapsutveksling, og fremhever verdien likepersonsarbeidet har for å forbedre resultatene innen psykisk helse.

For eksempel er ESPAIRS en del av et nasjonalt arbeidsutvalg om profesjonalisering av likepersonsarbeidet.

STYRING

Medlemskapet er stort sett gratis. Det involverer hovedsakelig enkeltpersoner: erfaringskonsulenter og noen ganger andre fagpersoner.

Styringsmodellen er basert på en generalforsamling og et styre. Større organisasjoner har et hovedstyre. Styringsmodellene er preget av demokratiske strukturer og har sterk vekt på likepersonslederskap. En rød tråd for disse organisasjonene er aktiv involvering av individer med egenerfaring fra roller som innebærer lederskap og beslutningstaking. Denne inkluderingen sikrer at retningen og politikken til organisasjonen blir direkte informert av de som har førstehånds erfaring med psykiske helseutfordringer.

d policies of the organization are directly informed by those who have firsthand experience with mental health challenges.

Ved å prioritere likepersonslederskap, holder disse organisasjonene seg relevante for lokalsamfunnene de tjener og øker effektiviteten til egne programmer.

FINANSIERING

Finansieringen av organisasjonene er hovedsakelig offentlig og spesifikk for likepersonsarbeid. Finansieringen kommer ofte fra offentlige tilskudd gitt av lokale, regionale eller nasjonale organer dedikert til helse- og sosialtjenester. Denne offentlige finansieringen støtter viktige aktiviteter.

Noen organisasjoner drar nytte av redusert trygdeavgift for de ansatte. Andre finansieringsmodeller omfatter stiftelser, medlemsavgift eller fortjeneste fra tjenester som i plattformmodellen.

Innsats fra frivillige er avgjørende for bærekraften til mange organisasjoner for erfaringskonsulenter.

Resten av dataene som ble innhentet om utviklingsstrategier, inkludert barrierer og tilretteleggere, ble brukt i oppgave 2.

OPPGAVE 2 – MOT PROFESJONELL UTVIKLING AV ORGANISASJONER FOR ERFARINGSKONSULENTER

Som nevnt ville ikke økosystemet for likepersonsarbeid vært komplett uten profesjonelle organisasjoner for erfaringskonsulenter. Disse organisasjonene står imidlertid overfor mange utfordringer som sluker mesteparten av ressursene deres, slik at det blir mindre tid og mulighet for vekst og profesjonalisering. I denne delen av arbeidet som ble utført i prosjektet, fokuserte vi på responsen på disse utfordringene før vi så på strategier og verktøy for å opprettholde strategi, styring, finansiering og utvikling av arbeidsstyrken.

Arbeidet har blitt utført gjennom hele prosjektet på transnasjonale partnermøter.

RESPONS PÅ HOVEDUTFORDRINGER

Organisasjoner for erfaringskonsulenter innen psykisk helse står ofte overfor betydelige utfordringer på veien mot profesjonalisering. Våre organisasjoner for erfaringskonsulenter rapporterer imidlertid at de står overfor et sett med store utfordringer når det gjelder å utvikle og opprettholde aktivitetene. Blant de største finner vi: mangel på stabil finansiering og tilgjengelig arbeidskraft når det gjelder ansatte og frivillige som lever med psykiske lidelser.

FINANSIERING

Det er ingen hemmelighet at finansiering er en stor utfordring i den ideelle sektoren, uansett land. Organisasjonene konkurrerer om midlene og må håndtere tidkrevende administrative prosedyrer.

Å sikre stabil og tilstrekkelig finansiering er en annen betydelig utfordring. De fleste organisasjoner er avhengige av kortsiktige tilskudd, donasjoner eller prosjektbasert finansiering, noe som er tidkrevende og kan føre til økonomisk ustabilitet og usikkerhet. Finansieringen er også ofte forbundet med begrensninger for budsjetteringen ved at tilskudd må brukes før utgangen av året, og at tilgjengeligheten av finansiering for neste år ikke er kjent på det tidspunktet.

Avhengigheten av fluktuerende finansieringskilder understreker behovet for mer bærekraftige økonomiske modeller for å støtte organisasjonsvekst og faglige standarder.

Som svar på denne utfordringen har organisasjonene våre identifisert flere veier.

På den ene siden er det mulig å søke om status som «veldig» for å kunne motta donasjoner som i noen land gir skatterefusjon, eller status som «organisasjon av offentlig interesse» for å få tilgang til spesifikke tilskudd eller dra nytte av skattefritak. Dette avhenger av de spesifikke lovene som er på plass på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå i hvert enkelt land.

På den annen side kan organisasjonene prøve å spre inntektskildene sine eller søke gjentakende inntekter. Dette er det ganske vanskelig å oppnå, da det krever at det allerede er tilgjengelige ressurser i organisasjonen.

Organisasjoner for erfaringskonsulenter bør bygge sterke relasjoner med dem som finansierer, og demonstrere verdien og innvirkningen som likepersonsarbeid har ved hjelp av data og suksesshistorier. Effektiv kommunikasjon av resultater og fordeler er faktisk avgjørende for å overbevise interessenter om viktigheten av å investere i likepersonsledede initiativer. Samarbeid med forskere kan være en verdifull investering på lang sikt.

Når det gjelder finansiering, er det beskrevet en spesifikk strategi (plattform) nedenfor.

TILGJENGELIG ARBEIDSKRAFT

Denne usikre økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å investere i langsiktig faglig utvikling og ressurser som er nødvendige for profesjonalisering av tjenester og ansatte. Begrenset finansiering påvirker også muligheten til å tilby konkurransedyktige lønninger og fordeler, noe som virker inn på hvor lett det er å rekruttere og beholde kvalifiserte erfaringskonsulenter.

På den annen side er erfaringskonsulenter frivillige og hjelper ofte organisasjonen med å utføre de fleste av tiltakene. Personer som lever med psykiske lidelser, kan oppleve at tilgjengeligheten til erfaringskonsulentene setter evnen deres til å bidra i fare. Dette gjør det i sin tur vanskelig for organisasjonen å planlegge langsiktig og forplikte seg til aktiviteter som krever mye arbeidskraft.

For å svare på denne utfordringen kan organisasjonene søke støtte fra eksisterende programmer som tilbyr opplæring til administratorer og ansatte i foreninger som jobber med frivillige, og til de frivillige selv.

Det har også blitt understreket at de store utfordringene ved utvikling av likepersonsarbeid ofte hviler på skuldrene til noen få personer som er svært involvert, og at høy arbeidsbelastning og følelse av engasjement kan sette tilstanden deres i fare.

As regards their active peer support workers may offer some specific services, Når det gjelder de aktive erfaringskonsulentene, kan de tilby spesifikke tjenester, aktiviteter og verktøy.

SPESIFIKKE STRATEGIER OG VERKTØY

Utviklings- og finansieringsutfordringer for organisasjoner for erfaringskonsulenter: plattformmodellen

I enkelte land i partnerskapet vårt er erfaringskonsulentene innleid og ansatt direkte av institusjonene i medisinsk sektor: det gjelder for Belgia og Norge. I andre regioner dukket det opp en annen modell: plattformmodellen (Frankrike og Québec).

I denne modellen er erfaringskonsulenter ansatt av en forening drevet av erfaringskonsulenter og lånt ut til institusjoner som psykiatriske sykehus.

Denne modellen dukket opp fordi det i disse settingene er sterk motstand fra teamene og fra organisasjonsstrukturen. Å jobbe med en tidligere pasient er ikke naturlig. I tillegg gir det å ansette erfaringskonsulenter direkte mange problemer, hovedsakelig knyttet til stillingsbeskrivelsen og lønnsnivået som ikke passer inn i de vanlige rammene. Dette hindrer nyskapende team fra å prøve ut opplevelsen med likepersonsarbeid. I denne sammenhengen har modellen flere fordeler, men den har også sine begrensninger.

For institusjonene som samarbeider med plattformen

Det er formålstjenlig å kunne benytte seg av lønnede erfaringskonsulenter fra en plattform, da det gjør det mulig for teamene og institusjonene å teste ut hvordan det er å jobbe med en erfaringskonsulent uten forpliktende rekruttering, og med fleksibel arbeidstid og varighet.

Erfaringskonsulentene som er eksterne for institusjonen, kan integreres lettere. Innleide erfaringskonsulenter oppfattes som å være godt opplært og at de drar nytte av profesjonell støtte.

Dermed opplever ingen at erfaringskonsulentene konkurrerer med fagfolkene i teamet.

Plattformen tilbyr en «nøkkelferdig» løsning og minimerer risiko (knyttet til status, direkte ansettelse, integrering i teamet) for både team og institusjoner, ved at plattformen er uavhengig.

For noen institusjoner er det enklere å betale for en kontrakt med plattformen enn å belaste interne personalbudsjetter.

For organisasjonene for erfaringskonsulenter

Plattformmodellen fører til økt synlighet av likepersonsarbeidet og organisasjonen i samfunnet og på tvers av institusjoner. Det kan utnyttes til å innføre likepersonsarbeidet raskt i institusjoner. Det posisjonerer også organisasjonene for erfaringskonsulenter som en profesjonell og pålitelig partner for intern utvikling av likepersonsarbeidet.

Flere aspekter av modellen bør vurderes nøye før man etablerer en plattform.

Opplæring

Ferdighetene til erfaringskonsulentene og evnen de har til å utnytte egen erfaringskunnskap er nøkkelen til suksess for oppdragene deres. Avhengig av nivået til erfaringskonsulentene, kan det hende at plattformen må etablere kollektive og individuelle opplæringsprogrammer.

Viktigheten av integreringsprosessen

Som beskrevet i resultat 3 i prosjektet vårt, er forberedelsen av teamet/institusjonen før innleien avgjørende, og det bør investeres tilstrekkelige ressurser både fra plattformens og fra institusjonens side.

HR-koordinering med partnerinstitusjoner

Integrering i partnerens HR-prosesser kan vise seg å være vanskelig, noe som fører til vansker med å etablere tidsplaner for erfaringskonsulentene og uregelmessige forespørsler fra fagfolk rettet mot noen av våre ansatte.

Prosjektplanlegging

Å skape og administrere en forbindelse med en oppdragsgiver og inngå i et partnerskap med andre institusjoner er tidkrevende, krever profesjonell ledelse og tilstrekkelige ressurser for å starte plattformen. Denne typen prosjektplanlegging krever kompetanse på høyt nivå fra personalet som driver plattformen. Regulering, beskatning og andre spørsmål knyttet til det å være arbeidsgiver må tas opp enten internt eller ved hjelp av andre samarbeidspartnere eller konsulenter.

Finansiering

Modellen tilbyr måter å oppnå vekst og inntektsgenerering eller diversifisering på for organisasjonen. Forretningsmodellen bør utvikles nøye for å sikre at miksen av inntekter fra offentlige tilskudd og kommersielle inntekter gir tilstrekkelig finansiering til å kunne oppfylle kontraktsforpliktelse og muliggjøre kontrakter som går over flere år.

For erfaringskonsulenter

I plattformmodellen kan det være flere identifiserte fallgruver som krever økt årvåkenhet.

Det kan være høy etterspørsel etter enkelte ansatte som jobber på flere oppdrag, spesielt erfaringskonsulenter som må håndtere flere oppgaver samtidig. Det kan slite dem ut fordi de hele tiden må håndtere et dobbelt hierarki og forskjellige regler, kulturer og måter å gjøre ting på (plattformen og der hvor erfaringskonsulenten jobber).

På den annen side kan det være en underutnyttelse av andre ansatte som ikke har oppdrag hele tiden, noe som krever økt årvåkenhet og bedre respons på situasjoner der noen mangler oppdrag.

Styring

Mange foreninger er «utelukkende av og for erfaringskonsulenter». Det betyr at det bare er erfaringskonsulenter som driver foreningen. Det skaper utfordringer.

Tilgjengelig arbeidskraft

Erfaringskonsulenter som jobber i organisasjonsstrukturen, kan få egne helseutfordringer som kan hemme engasjementet deres på lang sikt. Styringsorganene bør utvise ekstra forsiktighet for å holde på arbeidsstyrken.

Involvering av andre enn erfaringskonsulenter

For å redusere risikoen, har noen organisasjoner en tendens til ikke å inkludere erfaringskonsulenter blant ansatte eller i styrende organer. Dette reiser spørsmål om ivaretagelse av den iboende likepersonsarbeid-ånden i et miljø der andre synspunkter eller måter å jobbe på er til stede.

Partnerne er overbevist om at dette bør føre til nøye definisjon av organisasjonens visjon, formål og verdiutsagn slik at de har et veldefinert og strukturert kompass når spørsmål oppstår.

Retninger på høyt nivå

Tydelige og overbevisende formåls-, visjons- og verdiutsagn definerer organisasjonen ved å kommunisere hvorfor organisasjonen eksisterer (formål), hvor organisasjonen går (visjon) og hva den står for (verdier).

Det kan uttrykkes i andre ord som kan hjelpe organisasjonene med å definere retningen på høyere nivå: Visjon = vi tror på fremtiden og Formål = vi bidrar til denne fremtiden ved å ...

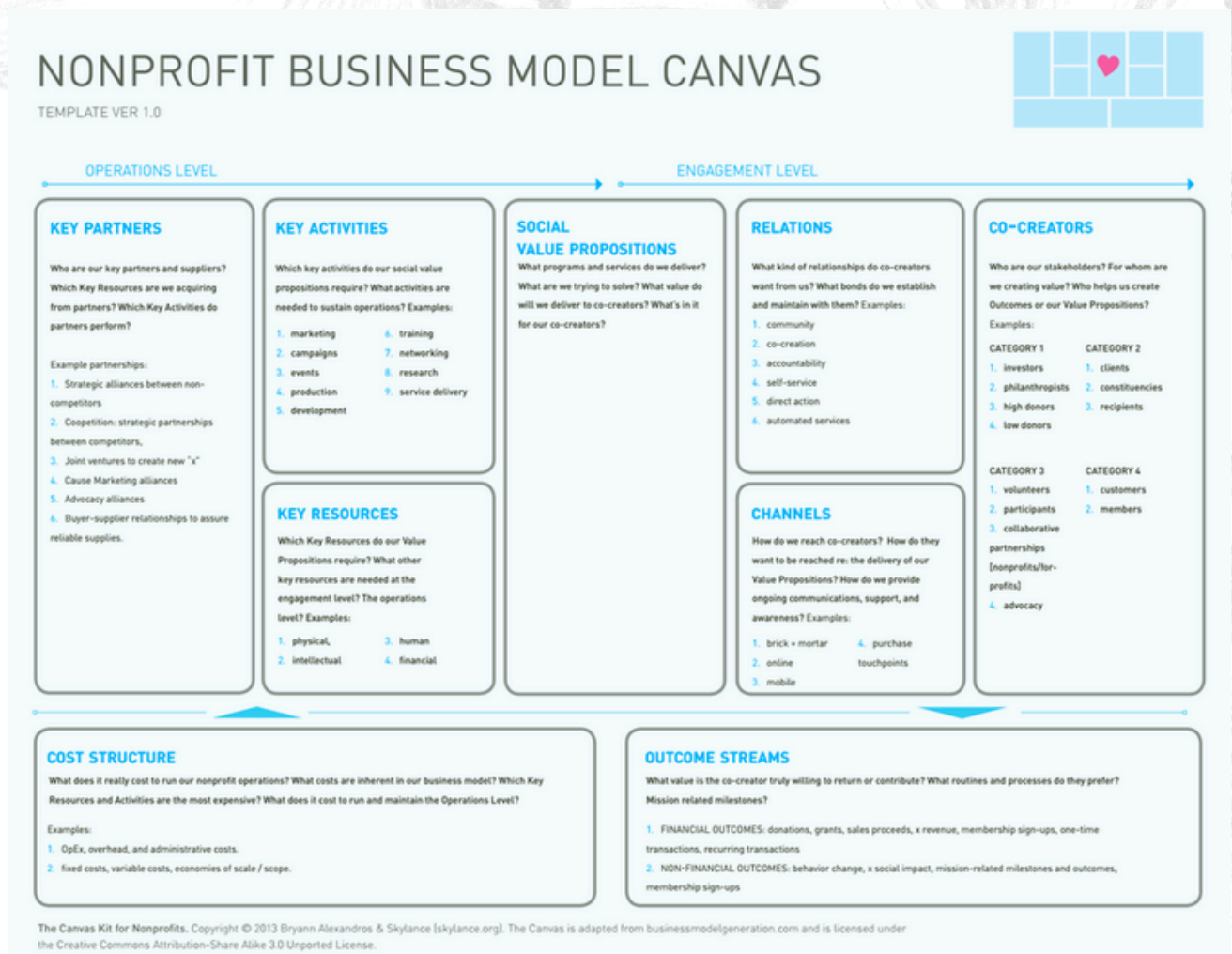
Det finnes mange ressurser på nettet som kan hjelpe organisasjoner i denne øvelsen. Organisasjonene kan også henvende seg til lokale ideelle organisasjoner eller pasientforeninger for å få hjelp.

Drifts- og engasjementsnivå

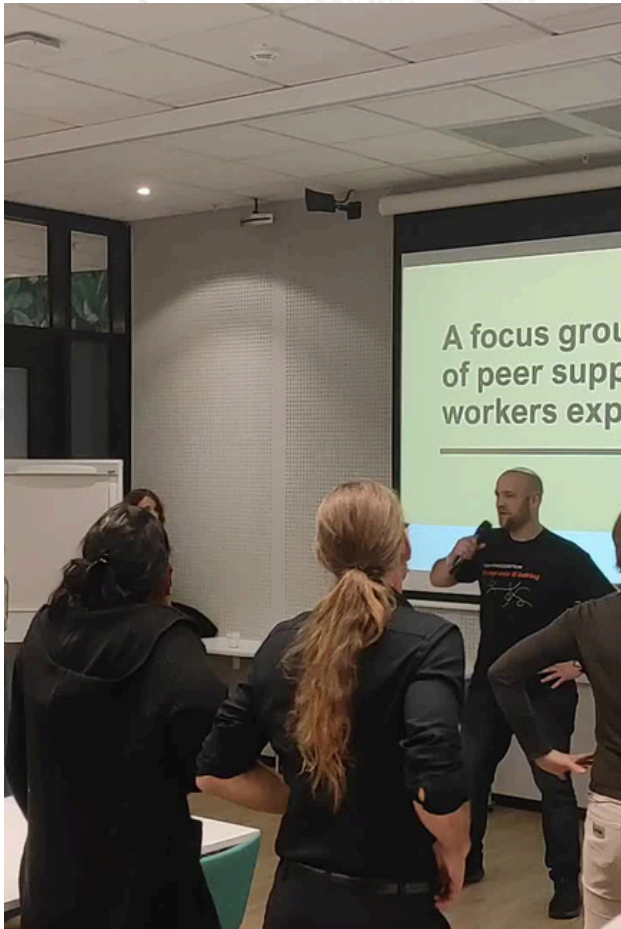
Å utvikle operasjonelle retningslinjer som skal omsette visjon, formål og sosial merverdi til daglig virksomhet krever spesifikk forskning og utvikling av et rammeverk for profesjonalisering.

Bedrifter vil være kjent med Business Model Canvas. Denne har blitt tilpasset den ideelle konteksten og fungerer som en lekeplass forgründere og styrende organer der de kan beskrive operasjoner og engasjementsnivåer.

https://www.nonprofitjourney.org/uploads/8/4/4/9/8449980/_npo_business_model_canvas_alexandros.pdf

UTFORDRINGER MED PROFESJONALISERING

Prosjektet fører til utveksling av kunnskap, praksis og verktøy mellom partnere. En konklusjon av prosjektet vårt er at våre foreninger for erfaringskonsulenter er små og mangler ressurser til å engasjere seg fullt ut i internasjonale samarbeidsprosjekter som krever høy tilgjengelighet og produksjonskraft. Utformingen av prosjektet vårt tok høyde for dette aspektet ved å

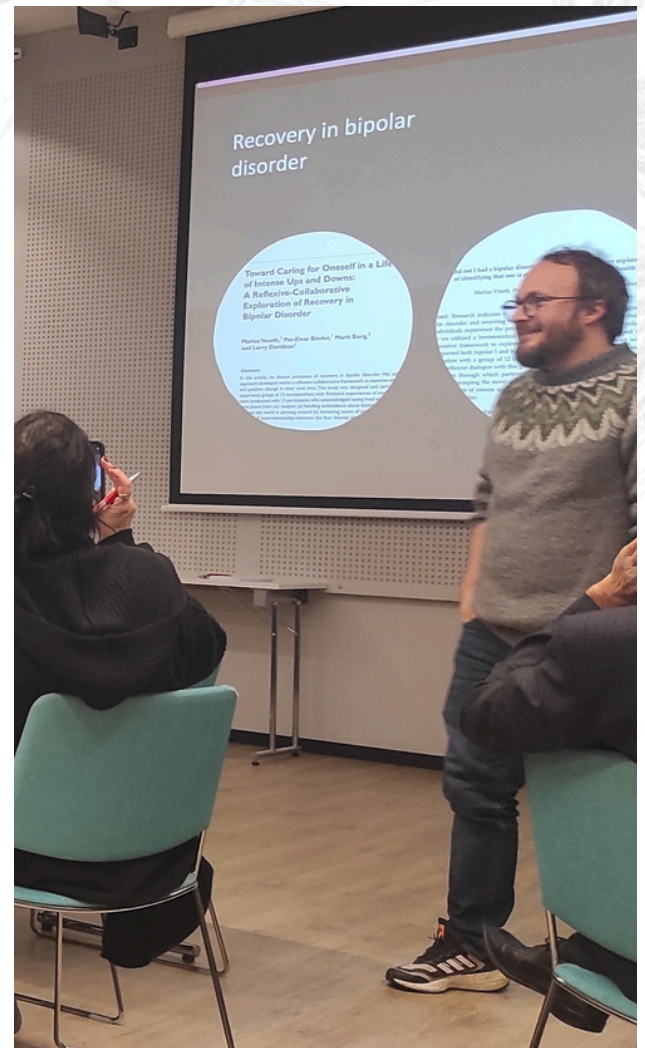
- 1) engasjere organisasjoner til å styre prosjektresultatene og informere partnerne
- 2) få organisasjoner for erfaringskonsulenter til å validere resultatene. For å forbedre vektstangeffekten for videre samarbeidsprosjekter, bør organisasjoner for erfaringskonsulenter dra nytte av et spesifikt budsjett for å leie inn personer internt som kan være en ekstra ressurs i prosjektet.

PARTNERSKAP

Et mulig videre prosjekt kan være å etablere en internasjonal sammenslutning av organisasjoner for erfaringskonsulenter eller bli med i regionale.

Partner PAT asbl er grunnlegger og medlem av FAPAF: Sammenslutningen av fransktalende organisasjoner for erfaringskonsulenter.
<https://fapaf.pat.support/>

Sammenslutningen er fortsatt ung og har ikke egne ressurser, men har produsert et charter med felles verdier for likepersonsarbeid.

OPPGAVE 3 : RETNINGSLINJER FOR ETABLERING OG DRIFT AV INTERVISJONSGRUPPER FOR ERFARINGSKONSULENTER

Utfordringen med at erfaringskonsulentene glir over i en mer profesjonell rolle

Med tiden kan erfaringskonsulentene glir over i en mer profesjonell rolle, hvor de begynner å bevege seg bort fra kjerneverdiene og praksisen som gjør likepersonsarbeidet unikt.

Dette skjer når erfaringskonsulenter gradvis tar til seg normene, atferden og praksisen til institusjonene eller teamene de jobber i. Den støttende og gjensidige kontakten som definerer likepersonsarbeidet, kan erodere når erfaringskonsulentene påvirkes av den fagkulturen som omgir dem. De kan f.eks. begynne å legge mer vekt på kliniske tilnærminger eller opprettholde rigide grenser, omtrent som tradisjonelle fagpersoner. Dette skiftet kan skje nærmest umerkelig over tid ettersom organisasjonene pålegger forventninger, dokumentasjonskrav eller jobbansvar som trekker erfaringskonsulentene bort fra den opprinnelige rollen.

Konsekvensene av at erfaringskonsulentene glir over i en mer profesjonell rolle, kan være betydelige. Kjerneverdien i likepersonsarbeidet er følelsen av autentisitet som kommer fra at erfaringskonsulentene har «vært der» selv og deler egne erfaringer med andre på en måte som er uformell, empatisk og ikke-hierarkisk. Når erfaringskonsulentene begynner å opptre mer som fagpersoner, kan ektheten i den forbindelsen gå tapt. Det kan redusere tilliten mellom

erfaringskonsulentene og personene de hjelper, ettersom tjenestebrukerne kan føle at erfaringskonsulentene ikke lenger virkelig er «en av dem», men snarere nok en fagperson i systemet. At erfaringskonsulentene glir over i en mer profesjonell rolle kan også føre til at den unike effekten som ligger i likepersonsarbeidet, vannes ut ettersom praksisen blir mer standardisert og tilpasset profesjonelle omsorgsmodeller.

Plattformmodellen (se ovenfor) kan bidra til å redusere risikoen for peer drift??, da erfaringskonsulentene tilhører organisasjoner der de administreres, får opplæring og drar nytte av andres nettverk.

Intervisjoner er et gratis verktøy. entary tool.

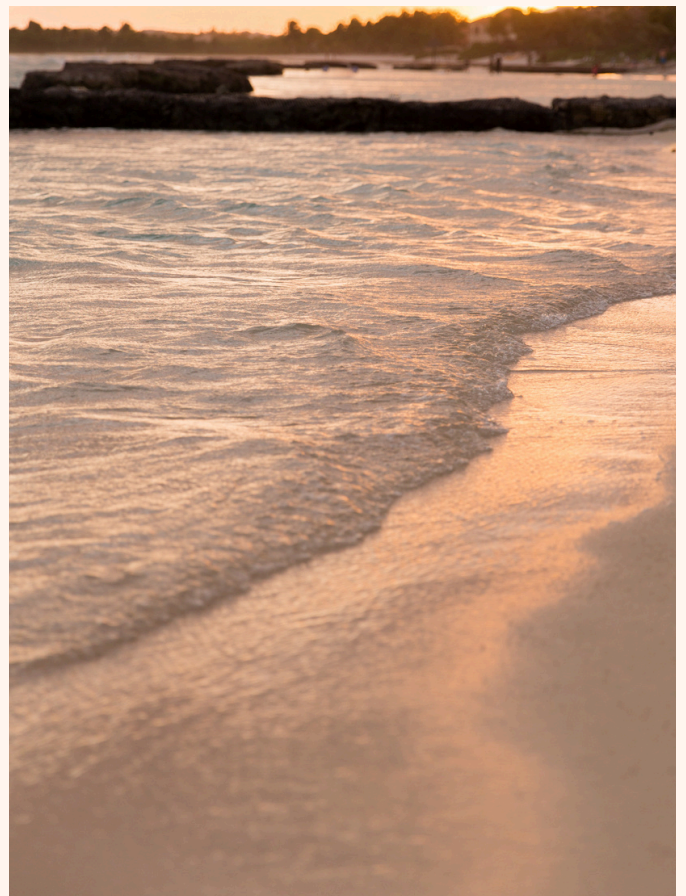
Intervisjonerions

PAT asbl partner har overført kunnskap om likepersonsarbeid-intervensjoner som har blitt gjennomgått av partnerne.

Erfaringskonsulentene er i en unik posisjon. Erfaringskonsulentene er både et teammedlem og nær de som støttes, de har en bestemt rolle og står ofte overfor situasjoner som utfordrer dem når de jobber med mennesker i recovery.

Enkelte erfaringskonsulenter har nytte av individuell veiledning av en psykolog som er opplært i denne praksisen, men det gjelder ikke flertallet. Erfaringsbasert veiledning er et annet og komplementært verktøy. Det fører aktive erfaringskonsulenter som jobber i frontlinjen sammen, enten de er ansatte eller frivillige, har fått opplæring eller ikke. Disse erfaringskonsulentene jobber i ulike institusjoner og sektorer.

Hovedformålet med disse intervisjonene er å reflektere sammen over konkrete situasjoner som erfaringskonsulenter blir stilt overfor i arbeidet, sette disse i perspektiv og forsøke å formulere potensielle løsninger eller tiltak. Diskusjonene foregår i et trygt miljø og følger en veletablert metode.

Når det gjelder det metodiske rammeverket, gjelder prinsippet om profesjonell konfidensialitet. Det betyr at situasjonene som diskuteres er anonymiserte, og at utvekslingene ikke deles utenfor gruppen.

Intervisjonerions

Møtene bør tilrettelegges av de to erfaringskonsulentene som er ansvarlige for å sikre rammeverket og at øktene forløper knirkefritt. Metoden de bruker, er inspirert av profesjonell praksisanalyse. Denne tilnærmingen utføres i en gruppe og er en uformell måte å engasjere seg i reflekterende og metakognitiv analyse på. Det gir også mulighet for å ta en kritisk titt på likepersonsarbeidet for å analysere og forbedre praksis. Denne tilnærmingen til profesjonell opplæring kommer fra Balint-gruppene, oppkalt etter den britiske psykiateren som på 1960-tallet brukte denne metoden for opplæring av leger under hans veiledning.

Gruppen bør bestå av et begrenset antall erfaringskonsulenter for å fremme utvekslingen. Gruppen kan bestemme hvor hyppig møtene skal være. En gang i måneden kan være en god start, og møtene kan holdes oftere om nødvendig.

Gruppen bør forbli den samme på alle møtene for å fremme gjensidig forståelse og utveksling av høy kvalitet. For å møte den økende etterspørselen, kan nye medlemmer slutte seg til gruppen med samtykke fra deltakerne.

Intervisjonerions

Øktene har denne strukturen:

01

Personen som foreslo en situasjon i forrige økt, kommer med tilbakemelding på hvordan problemet har utviklet seg.

02

I den første runden kan hver deltaker dele sin nåværende sinnsstemning og angi om de har en situasjon å foreslå. I så fall beskriver de den kort. Deretter blir det en ny runde slik at alle kan uttrykke sine preferanser om hvilke tilfeller som skal tas opp den dagen. Vanligvis fokuserer gruppen spontant på to eller tre situasjoner, slik at de får nok tid til hver situasjon.

03

Personen som introduserte den valgte situasjonen, kommer med mer utfyllende informasjon.

04

Deltakerne stiller spørsmål for å avklare detaljene. På dette stadiet er det viktig at deltakerne avstår fra å analysere eller komme med forslag, slik at situasjonen kan forstås så klart som mulig.

05

Gruppen formulerer elementer til analyse og foreslår holdninger eller handlinger for erfaringskonsulenten. Dette trinnet må utføres med omhu og vennlighet.

06

Til slutt rapporterer erfaringskonsulenten tilbake til gruppen om nøkkelpunktene de tar med seg, og hvordan de planlegger å implementere dem i arbeidet for seg selv, teamet og personene de støtter.

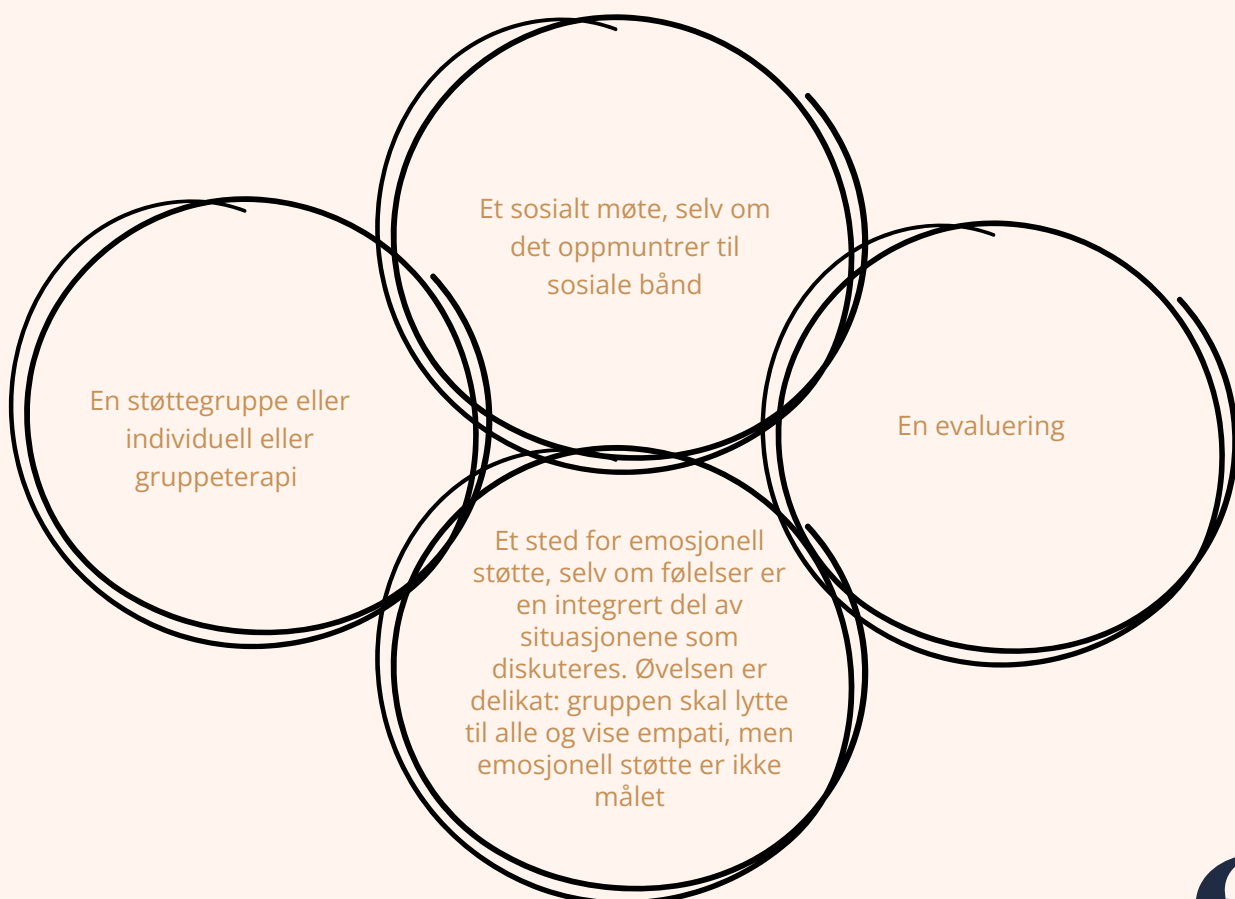

Analysen av situasjonene og gruppens forslag bygger på kunnskap fra alle. De kan være at de fokuserer på ulike aspekter. For det første er det fremveksten av en forståelse av situasjonen/problemet, dimensjonene og strukturen (*vite hva*). De benytter seg av ferdigheter, erfaringer og praktiske tips utviklet av hver erfaringskonsulent (*vite hvordan* fra erfaringskunnskap). De foreslår også veier til passende ressurser (*vite hvem* fra nettverkskunnskap). I tillegg til de faktiske forslagene gir øvelsen rom for refleksjon over årsakene til erfaringskonsulentens handlinger (*vite hvorfor*), relevansen av disse handlingene (*vite hvorfor*), og betydningen, grensene og målingen av handlingene (*vite hvor mye*).

Kort sagt går gruppen gjennom hver situasjon tilbake til de to grunnleggende spørsmålene i yrket vårt: Hva betyr det å være en erfaringskonsulent? Hvordan kan man være støttende? Siden erfaringsbasert veiledning stadig kommer tilbake til kunnskapen, holdningene og ferdighetene til erfaringskonsulentene og setter spørsmålstegn ved verdiene og grunnlaget for likepersonsarbeidet, utgjør det et verktøy for kontinuerlig faglig utvikling og et middel til utvikling i praksis.

FOR Å SIKRE AT SLIKE INTERVISJONER LYKKES, ER DET VIKTIG Å UNNGÅ BESTEMTE FALLGRUVER.

Det bør bemerkes at erfaringsbasert veiledning ikke er:

“

Erfaringskonsulentene presenterer en situasjon som plager dem, som de skal reflektere over. Analysen deres innebærer nødvendigvis å stille spørsmål om hvordan de stilte seg og hva de gjorde (eller ikke gjorde). Fintfølelse og takt er avgjørende i utvekslinger, for ikke å dømme, destabilisere eller devaluere, men snarere å støtte og fremme frigjørende løsninger.

Intervisjoner gjør det mulig for erfaringskonsulentene å ta et skritt tilbake fra det daglige arbeidet. Analysen av praksisen og gruppens handlinger forsterker identitetsfølelsen som erfaringskonsulentene. Faktisk vil alt som tydeliggjør rammene for erfaringskonsulentenes handling, dens betydning, ansvarsomfanget, etikken som ligger til grunn for den, og dens skjønnhet skape og befeste den profesjonelle identiteten.

Denne identiteten er avgjørende fordi den er en motvekt mot dynamikken til andre fagpersoner som erfaringskonsulentene jobber sammen med. Det gir et referansepunkt for å unngå å bli absorbert av deres språk eller deres måte å tilnærme seg situasjoner på og bidrar til å opprettholde erfaringskonsulentens unike posisjon.

Siden intervisjon for erfaringskonsulentene er en gruppeprosess, får det også frem felles kunnskap og ferdigheter som har en «profesjonaliserende» virkning. Her spiller gruppedynamikken en viktig rolle. Kommentarer preget av respekt, utveksling av forslag og produktive diskusjoner skaper en berikende opplevelse som fremmer overføring, deling og assimilering av kunnskap samt oppdatering av ferdigheter.

”

**FOLLOW US and download
all the results projects at
www.mentalnet.eu**

TUTO3 - PAT

Mis à jour : 2020-03-24 11:38:11

Partenariats de coopération dans le domaine de l'enseignement et de la formation professionnels.
Projet ERASMUS AC220 - 2021-1-BE01-KA220-VET-000034852

Le partenariat a visé à contribuer à la professionnalisation du travail de soutien par les pairs dans le domaine de la santé mentale en Europe.

Les objectifs du projet étaient les suivants :

- Innover dans la relation soignant-patient en intégrant plus structurellement le soutien par les pairs dans le parcours de soins.
- Stimuler l'emploi des pairs aidants en renforçant leur profil professionnel et leur formation.
- Préparer les équipes professionnelles à accueillir et intégrer les pairs aidants dans leurs pratiques : accompagner l'équipe tout au long du processus d'intégration.
- Encourager l'innovation et l'échange de pratiques sur ces thèmes.

OUTILS

- Un référentiel de compétences pour les pairs aidants.
- Un profil de formation standardisé pour les pairs aidants.
- Des supports de formation pour les (futurs) professionnels de la santé mentale.
- Un cadre méthodologique pour soutenir l'intégration des pairs aidants dans les équipes.
- UN MOOC.
- L'inclusion du groupe cible principal du projet (utilisateurs de services de santé mentale et pairs aidants).

and at LinkedIn

ERASMUS AC220 - 2021-1-BE01-KA220-VET-000034852

**Co-funded by
the European Union**